

Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kurumsal Amaçların Önemine İlişkin Algılarının İncelenmesi

Emsal ÜNAL

Gülen BARAN

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

barangln@gmail.com

Aynur BÜTÜN AYHAN

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

a_butun@yahoo.com

Özet

Araştırma Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokulları ile özel anaokullarında görev yapan okul öncesi eğitimi öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı dört bağımsız anaokulunda görev yapan 51, on farklı özel anaokulunda görev yapan 49 olmak üzere toplam 100 öğretmen dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak İş (2002) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Eğitim Kurumları Amaç Gerçekleştirme ve Önem Düzeyi Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya dâhil edilen öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarında, kurumun niteliğinin ve görev süresinin anlamlı farklılık yaratmadığı belirlenirken, öğrenim düzeyinin anlamlı farklılık yarattığı saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi dönem, okul öncesi eğitim kurumu, okul öncesi eğitimi öğretmeni.

A Study on Preschool Educators Thinking About Importance of Institutional Aims

Abstract

The study was conducted on preschool teachers working at private kindergartens and independent affiliated with the Ministry of Education and located in the center of Ankara. The study sample included a total of 100 teachers, 51 of whom were working at four different kindergartens and 51 of whom at ten private ones. Data were collected by using the "Scale for Preschool Institutional Goal Achievement and Awareness of the Importance of Goals" designed by İş (2002). The results showed that the participating teachers achieved institutional

goals to a great extent and had a high awareness of the importance of these goals. It was found that teacher's educational background created a significant difference in their importance of institutional goal levels, while work experience and the type of institution were working did not.

Keywords: Preschool period, preschool institution, preschool teacher.

1.Giriş

Okul öncesi dönem insan yaşamının temelini oluşturan ve çocuğu geleceğe hazırlayan çok önemli bir dönemdir. Bu dönemin iyi bir şekilde değerlendirilmesi sağlıklı, mutlu ve yaratıcı bireyler yetiştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu dönemde çocuklar temel alışkanlıkları kazanmakta, yeteneklerini geliştirmekte ve çeşitli deneyimlerde bulunarak sosyalleşmektedir (Oktay, 1999; Aral ve ark., 2002). Kazandırılan bu temel alışkanlıklar bireyin yaşadığı doğal ve toplumsal çevreye uyumunu sağlayan davranışlardır. Bu davranışlar bir kez kazanıldıktan sonra tekrarlanarak çoğu kere yaşam boyu varlıklarını sürdürürler (Demiriz ve Dinçer, 2001). Çocuklara okul öncesi dönemde belli davranışları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim evde ebeveynler, okul öncesi eğitim kurumlarında ise öğretmenler tarafından verilebilir. Ancak çocuğun okul öncesi dönemdeki çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek artık sadece ailelerin tek başına üstlenebilecekleri bir sorumluluk değildir. Çocukların gelişim özelliklerine uygun, evde ailenin veremediği eğitim imkanlarından yararlanmak için bir eğitim kurumuna gitmeleri önemlidir (Oktay, 1999; Zembat, 2001).

Bir okul öncesi eğitim kurumunda kullanılan materyal ve uygulanan programın yanısıra, en önemli öğe öğretmendir (Akkoyunlu, 1994; Oktay, 1999). Okul öncesi eğitimde hazırlanan eğitim programları, kullanılan yöntemler, araç-gereçler ne kadar yeterli düzeyde olursa olsun öğretmen yeterli olmadığına programın amacına ulaşamayacağı, bu nedenle öğretmenin hem kişilik, hem mesleki özellikleri, hem psikolojik, hem de bilgi birikimi açısından yeterli olması gerektiği vurgulanmaktadır (Aral ve ark., 2007).

Okul öncesi eğitimden beklenen yararın sağlanmasında nitelikli öğretmenlerin etkisinin çok önemli olduğu (Turla ve ark., 2001; Joshi ve Taylor, 2005; Saracho ve Spodek, 2007) vurgulanmaktadır. Okul öncesi eğitimi öğretmenin; yeniliklere uyum sağlama, iletişim becerilerine sahip olma, kendisini geliştirmeye ve bilgisini artırmaya istekli olma (Oktay, 1999), eğitim programlarını çocuğu aktif kılacak şekilde düzenleme ve çocuklarda yaratıcı düşüncüyü geliştirici etkinlikler planlama gibi özelliklerinin (Kandır, 2001) yanı sıra öncelikle okul öncesi eğitimin önemini farkında olmaları, dolayısıyla bu amaçları gerçekleştirme konusunda istekli olmaları gerekmektedir. Okul öncesi eğitimin etkili olmasında nitelikli öğretmenlerin etkisinin çok önemli olduğu (Turla ve ark., 2001; Joshi and Taylor, 2005; Saracho ve Sodek, 2007), öğretmenlerin niteliğinin artmasında da eğitim düzeyinin, deneyimin, kurumun olanaklarının, öğretmenlerin aldığı ücretin etkili olduğu ifade edilmektedir (Brown ve ark., 2008; Manlove ve ark., 2008).

Okul öncesi eğitimin amaçları arasında, çocukların bedensel, zihinsel ve duygusal yönlerden gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, çocukları ilköğretime hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak ve çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak sayılabilir (Anonim, 2006). Okul öncesi eğitim kurumlarında bu amaçların gerçekleştirilmesinde öğretmenlerin bu amaçların önemine ilişkin algılarının önemi büyüktür. Bu çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarını incelemek, görev yaptıkları kurumun niteliğinin, görev sürelerinin ve mezun oldukları

okulun kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarında farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amaçlanmıştır.

2.Yöntem

2.1.Araştırma Modeli

Araştırma betimsel tarama modeli ile yapılmıştır.

2.2.Çalışma Grubu

Araştırma Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokulları ile özel anaokullarında görev yapan okul öncesi eğitimi öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı dört bağımsız anaokulunda görev yapan 51, on farklı özel okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 49 öğretmen olmak üzere toplam 100 öğretmen dahil edilmiştir.

2.3.Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak İş (2002) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Eğitim Kurumları Amaç Gerçekleştirme ve Önem Düzeyi Ölçeği”nin önem düzeyine ilişkin bölümü kullanılmıştır.

Okul Öncesi Eğitim Kurumları Amaç Gerçekleştirme ve Önem Düzeyi Ölçeği; iki bölümden oluşan likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin birinci bölümünde öğretmenlerin çeşitli demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular, ikinci bölümünde ise okul öncesi eğitimin kurumsal amaçlarına ilişkin on iki madde bulunmaktadır. Araştırmanın konusunu oluşturan, öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algıları ile ilgili olarak, öğretmenlerden her bir madde ile ilgili olarak kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarını çok önemli (3 puan), önemli (2 puan), az önemli (1 puan) düzeylerinden birini seçerek değerlendirmeleri istenmektedir. Alınan puanın yüksek olması öğretmenin kurumsal amaçları daha fazla önemseydiğini göstermektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması kapsamında ölçek/madde korelasyonları hesaplanarak madde analizi yapılmış ve $r=0.44 - 0.78$ arasında sıralanan, madde/tüm ölçek ilişki katsayıları elde edilmiştir. Ortalama ilişki katsayısı kabul edilebilir bir düzey olan 0.65 olarak saptanmıştır. Ayrıca Madde Ayırıcılık Gücü Analizi de yapılarak, ölçeğin alt ve üst grupların algıları arasında yeterli ayırıcılık gücüne sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin Alpha .88 ve Split-Half katsayıları sırasıyla .798 ve .789 olarak belirlenmiştir (İş, 2002). Araştırma verileri araştırmaya dahil edilen öğretmenlere uygun oldukları saatlerde araştırmacılar tarafından bireysel olarak uygulanmıştır. Her bir ölçeğin uygulanması yaklaşık on beş dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin analizi

Öğretmenlerin “Okul Öncesi Eğitim Kurumları Amaç Gerçekleştirme ve Önem Düzeyi Ölçeği” nin puan ortalamalarının normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiş ve analiz sonucunda puanların normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle, araştırmada kurumsal amaçların önemi ile ilgili olarak ikili grupların karşılaştırılmasında

t testi, ikiden fazla olan grupların karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi yapılmıştır (Büyüköztürk, 2003; Green vd., 1997).

3. Bulgular ve Tartışma

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarını değerlendirmek amacıyla yapılan araştırmada elde edilen veriler değerlendirilerek tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarının dağılımları

<i>Kurumsal Amaçlar</i>	<i>Çok Önemli</i>		<i>Önemli</i>		<i>Az Önemli</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmayı sağlama	61	61.0	39	39.0	-	-	100	100.0
Bireysel farklılıklar doğrultusunda yetenekleri geliştirme	62	62.0	37	37.0	1	1.0	100	100.0
Ruhsal duygusal gelişimi destekleme	56	56.0	43	43.0	1	1.0	100	100.0
Kültürel kaynaşmayı sağlama	49	49.0	47	47.0	4	4.0	100	100.0
Manevi değerlere bağlılığı gerçekleştirme	55	55.0	44	44.0	1	1.0	100	100.0
Sosyal gelişimi destekleme	65	65.0	34	34.0	1	1.0	100	100.0
Atatürk, vatan, millet sevgisi kazanmalarını sağlama	66	66.0	33	33.0	1	1.0	100	100.0
Sorun çözme becerilerini destekleme	60	60.0	39	39.0	1	1.0	100	100.0
İlköğretime hazır olmayı sağlama	55	55.0	44	44.0	1	1.0	100	100.0
Anne-babaları okul öncesi eğitim hakkında bilgilendirme	59	59.0	40	40.0	1	1.0	100	100.0
Bedensel-psikomotor gelişimi destekleme	61	61.0	35	35.0	4	4.0	100	100.0
Sorumluluk duygusu kazanmalarını sağlama	64	64.0	32	32.0	4	4.0	100	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin düşüncelerinin dağılımı incelendiğinde; öğretmenlerin % 66'sının çocukların "Atatürk, vatan, millet sevgisini kazanmalarını sağlama", % 65'inin "sosyal gelişimi destekleme", % 64'ünün "sorumluluk duygusu kazanmalarını sağlama" amaçlarını çok önemli gördükleri, % 47'sinin "kültürel kaynaşmayı sağlama", %44'ünün "manevi değerlere bağlılığı gerçekleştirme" ve "ilköğretime hazır olmayı sağlama", %43'ünün "ruhsal duygusal gelişimini destekleme" amaçlarını önemli gördükleri saptanmıştır. Bu bulgular, genel olarak öğretmenlerin kurumsal amaçları önemli olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında planlanan ve uygulanan etkinlikler çocuklara sosyalleşme, akranlarıyla birarada olma ve onlarla uyumlu ilişkiler kurma, gerektiğinde lider olma, kurallara uyma gibi sosyal beceriler geliştirme gibi fırsatları sunmaktadır (Aral ve Bütün Ayhan, 2008, Wortham, 2002). Okulda ev ortamından farklı olarak okulda geçirilen zamanın ve gerçekleştirilen etkinliklerin belli bir program doğrultusunda ve kurallar içinde uygulanıyor olması, çocuktan çocuğa öğrenme fırsatının olması ve daha fazla sayıda model imkanı sunması ve bütün bunların profesyonel bir öğretmen eşliğinde gerçekleştiriliyor olması (Anonim, 2006, Wortham, 2002), okul öncesi eğitim kurumlarının olumlu özellikleri olarak düşünülebilir. Nitekim pek çok aile de çocuk bakımı yanında özellikle sosyalleşme, sorumluluk duygusu kazanma, okula hazırlık gibi beklentiler içindedir. Bu doğrultuda öğretmenlerin de bu konuları önemsemeleri beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin görev yaptıkları kurumun niteliğine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarına ait puan ortalamaları, standart sapmalar ve t testi sonuçları

Kurum Türü	KURUMSAL AMAÇLARIN ÖNEM ALGISI				
	N	\bar{X}	S	t	p
Resmi	49	31.33	3.55	1.250	0.214
Özel	51	30.39	3.90		

Tablo 2 incelendiğinde; resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır (resmi \bar{X} =31.33, özel \bar{X} =30.39). Yapılan t testi sonuçları da, öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarının görev yaptıkları kurumun niteliğine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur (t=1.250, p>.05). Bu bulgu resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarının okul türüne göre değişmediğini göstermektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarının kaliteli ve neitelikli eğitim hizmeti vermesinde en önemli unsurlardan birisi de öğretmenlerdir. Öğretmenlerin mesleki donanımları kadar kuruma hizmet verme istekleri de eğitimin niteliğini etkilemektedir. Öğretmen kurumsal amaçların önemine inandığında bu amaçları gerçekleştirmede daha istekli ve başarılı olmaktadır. Okul niteliğine göre öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarının değişmemesi okul öncesi eğitimin etkililiği açısından oldukça önemlidir. Bu bulgu özel ve resmi kurumlar arasında öğretmenin kurumsal amaçlarının önemine ilişkin algısının değişmediğini ortaya koymaktadır. İş (2002)

de yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticilerin kurumsal amaçları gerçekleştirme düzeylerinin yüksek olduğunu belirtmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin görev sürelerine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarına ait puan ortalamaları, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Görev süresi	N	Kurumsal Amaçların Önem Algısı		
		\bar{x}	S	
1-5 yıl	72	30.61	4.01	
6-10 yıl	16	30.31	2.79	
11 yıl ve üzeri	12	33.00	2.52	
Toplam	100	30.85	3.74	
Varyans Analizi Sonuçları	SD	KT	F	p
Gruplar arası	2	64.201	2.347	.101
Gruplar içi	97	1326.549		
Toplam	99	1390.7502		

Öğretmenlerin görev sürelerine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarına ait puan ortalamaları incelendiğinde; 1-5 yıldır ($\bar{x} = 30.61$) ve 6-10 yıldır ($\bar{x} = 30.31$) görev yapan öğretmenlerin puan ortalamalarının birbirine oldukça yakın olduğu, 11 yıl ve daha uzun süredir görev yapan öğretmenlerin diğerlerinden daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu dikkati çekmektedir ($\bar{x} = 33.00$). Ancak yapılan varyans analizi sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin görev sürelerine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($F=2.347$, $p>0.05$).

Tablo 3 incelendiğinde görev sürelerine bağlı olmaksızın tüm öğretmenlerin okul öncesi eğitimin kurumsal amaçlarını önemsedikleri görülmektedir. Öğretmenler hangi eğitim kademesinde, ne kadar süredir çalışıyor olursa olsunlar, eğitim verdikleri çocuklara faydalı olmak, belirledikleri amaçlara ulaşmak ve onları sonraki eğitim kademelerine ve yaşama hazırlamak konusunda aynı çabayı, aynı titizliği göstermek durumundadır. Bu nedenle öğretmenlerin kurumsal amaçların önem algısında görev süresinin anlamlı farklılık yaratmaması öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının çalışma süresi ne olursa olsun aynı olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin öğrenim düzeyine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarına ait ortalamaları, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Öğrenim Düzeyi	N	KURUMSAL AMAÇLARIN ÖNEM ALGISI		
		\bar{X}	SS	
Kız meslek lisesi mezunu	44	30.02	3.52	
Ön lisans mezunu	3	31.55	3.17	
Lisans mezunu	53	33.00	2.65	
Toplam	100	31.52	3.50	
Varyans Analizi Sonuçları	SD	KT	F	p
Gruplar arası	2	238.191	5.187	.000
Gruplar içi	97	557.318		
Toplam	99	795.509		

**p<.001

Öğretmenlerin öğrenim düzeyine göre kurumsal amaçların önemine ilişkin düşünceleri incelendiğinde; kız meslek lisesi mezunu öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarına ait puan ortalamalarının $\bar{X} = 30.02$, ön lisans mezunu olan öğretmenlerin puan ortalamalarının $\bar{X} = 31.55$, lisans mezunu olan öğretmenlerin puan ortalamalarının $\bar{X} = 33.00$ olduğu belirlenmiştir. Yapılan varyans analizi sonucunda öğretmenlerin öğrenim düzeyinin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarında anlamlı farklılık yarattığı ($F=5.187$, $p<.05$) saptanmıştır.

Öğretmenlerin meslekleriyle ilgili olarak daha uzun süre eğitim almaları, alanla ilgili daha çok bilgi edinme ve bu bilgileri uygulama imkanı yaratmaktadır. Mesleki bilgilerin daha uzun bir süreye yayılarak daha kapsamlı ve uygulamaya dönük bir şekilde verilmesi, öğretmen adaylarının bu bilgileri özümsemelerine ve önemine inanarak çalışma yaşamına yansıtma neden olmaktadır. Yapılan çeşitli araştırmalarda üniversite mezunu olan öğretmenlerin çocukların dil gelişimlerini ve okuma yazmaya hazırlık etkinliklerini desteklemeye yönelik etkinliklere daha istekli oldukları (Howes ve ark., 2003) ve öğrenim düzeyinin okul öncesi eğitimin kalitesini artırdığı (Saracho ve Sodek, 2007; Brown ve ark., 2008; Manlove ve ark., 2008) vurgulanmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarını incelemek, görev yaptıkları kurumun niteliğinin, görev sürelerinin ve mezun oldukları okulun kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarında farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla

yapılan araştırma sonucunda, öğretmenlerin kurumsal amaçların önemine ilişkin algılarında kurumun niteliğinin ve görev süresinin anlamlı farklılık yaratmadığı belirlenirken, öğrenim düzeyinin ise anlamlı farklılık yarattığı belirlenmiştir.

Okul öncesi eğitimin başarılı olmasında öğretmenin önemi göz önüne alındığında okul öncesi öğretmenlerinin kurumsal amaçların önemini farkında olmaları ve bu amaçları kurumsal amaçları gerçekleştirme konusunda istekli olmalarının önemi ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin kurumsal amaçların önemini bilmeleri ve gerçekleştirmeleri için kurumsal bazda bir takım çalışmalar yapılması önerilebilir. Bu durumda öncelikle öğretmenlerin üniversite tercihlerinde öğretmenlik mesleğini isteyerek tercih etmeleri önem taşımaktadır. Bu nedenle üniversitelerde öğretmen alımlarında merkezi sınavın yanı sıra öğretmen adaylarının yetenek ve kişisel özelliklerine dikkat edilmesi önerilmektedir. Yapılan hizmetiçi eğitim çalışmaları ile öğretmenlerin bilgilerinin güncellemesi, bu amaçlara ulaşabilmenin desteklenmesi amacıyla kullanılabilir yeni yöntem ve uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarında teorik derslerle birlikte uygulama derslerin ağırlığının artırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin meslek yaşamlarına başladıktan sonra da hizmet içi eğitim çalışmaları ile kurumsal amaçların önemine ilişkin bilgilendirilmeleri önerilmektedir.

Kaynakça

- Akkoyunlu, B. (1994). “**Bilgisayarların Müfredat Programlarındaki Yeri ve Öğretmenin Rolü**”, 1. Eğitim Bilimleri Kongresi, 1. Eğitim Bilimleri Kongresi, Bildiriler: Cilt 1, (ss. 415-420). Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Anonim, (2006). “**36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitimi Programı**” Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ya-Pa Yayın Pazarlama, İstanbul.
- Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar C. M. (2002). **Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı**. İstanbul: Ya-Pa Yayın ve Pazarlama.
- Aral, N., Gürsoy, F. ve Yıldız Bıçakçı, M. (2007). “Okul Öncesi Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi”, *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu*, (ss.96-100), Azarbeycan: Bakü. http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/sempozyum_bildiri.pdf adresinden alınmıştır.
- Aral, N. and Bütün Ayhan, A. (20089). “An Examination of Variables Affecting the Social Behavior of Four and Five Year Old Pre-School Children,” **The Social Sciences**, 3, 216-219 (2008).
- Brown, T., Molfese V.J. ve Molfese P. (2008). “Preschool Student Learning in Literacy and Mathematics: Impact of Teacher Experience, Qualifications, and Beliefs on an At-Risk Sample” **Journal of Education for Students Placed at Risk**, 13,s.:106–126.
- Büyüköztürk, Ş. (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Pegema Yayıncılık, Ankara.
- Demiriz, S. ve Dinçer, Ç. (2001). “5-6 Yaş Çocuklarının Özbakım Becerilerinin Cinsiyet ve Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna Göre İncelenmesi”, **Milli Eğitim Dergisi**, 150,s.: 42-46.
- Howes, C., James, J. and Ritchie, S. (2003). “Pathways to Effective Teaching”. **Early Childhood Research Quarterly**, 18(1),104-120.

- Gren, S.B., Salkind, N.J. and Akey, T.M. (1997). “*Using SPSS For Windows: Analyzing And Understanding Data*”, Prentice Hall. New Jersey.
- İş, E. (2002). “**Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Kurumsal Amaçları Gerçekleştirmedeki Yeterliliklerinin İncelenmesi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Joshi, A. ve Taylor, A. (2005). “Perceptions of Early Childhood Teachers and Parents of Teacher–Parent Interactions in an Indian Context” **Early Child Development and Care**, 175/4, s.:343–359.
- Kandır, A. (2001). “Çocuk Gelişiminde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Yeri ve Önemi” **Milli Eğitim**, 151, s.:102-104.
- Manlove, E. E., Vazquez, A. and Vernon-Feagans, L. (2008). “The Quality of Caregiving in Child Care: Relations to Teacher Complexity Thinking and Perceived Supportiveness of the Work Environment” **Infant and Child Development**, 17, p:203-222.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Saracho, O. N. and Spodek, B. (2007). “Early Childhood Teachers Preparation and the Quality of Program Outcomes” **Early Child Development and Care**, 177/1,s.:77-91.
- Turla, A., Tezel Şahin, F. ve Avcı, N. (2001). “Okulöncesi Öğretmenlerinin Fiziksel şartlar, Program, Yöntem, Teknik, Sınıf ve Davranış Yönetimi Sorunlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”, **Milli Eğitim**, 151,s.: 95-101.
- Wortham, S.C., (2002). “**Early Childhood Curriculum. Developmental Bases for Learning and Teaching**”, 3rd Edt.Merril Prentice Hall, New Jersey.
- Zembat, R. (2001). “**Nitelik Açısından Okul Öncesi Eğitim Kurumları ve İlgili Bir Araştırma**”, Üniversite Yayın No: 669, Atatürk Eğitim Fakültesi Yayın No: 40.